

LA FOLLETTE-WHEELERJEVE MOČI SE ZBIRAJO.

AMERIŠKA DELAVSKA FEDERACIJA USTANOVI POLITIČNE ODBORE.

Tudi delavske žene se pripravljajo za volilni boj.

Washington, D. C. (Federated Press). — Mobiliziranje delavskih moči — moških in progresivnih žensk — v interesu La Follette-Wheelerjeve kampanje je pričela. Za preliminarnim delom, ki je povzročilo, da se je vršila konvencija dne 4. julija v Clevelandu, je sledilo naznanilo izvrševalnega sveta Ameriške delavske federacije, da ustanovi v vsaki podružnici delavske strokovne organizacije politični odbor, ki pripada k narodni ali mednarodni centrali. Na ta način bodo dosegli vsakega delavca, da bo vedel, kako mu je glasovati v novembur. Ravno ob tem času se je pod vodstvom mrs. Mabel C. Costigan zasedala velika ženska politična organizacija, ki se deli v krajevne in okrajne organizacije.

Matthew Woll, osmi podpredsednik Ameriške delavske federacije, je v imenu političnega odbora v izvrševalnem svetu izjavil, da bo poslanih izredno veliko številno govornikov na vse kraje. Neizvešeno se sliši, da nastopi 2.200 govornikov in volilni boj se začne v 435 kongresnih volilnih okrajih.

Govor, ki ga je govoril demokratski kandidat Davis, ko je sprejel kandidaturu, ni napravil nobenega vtisa na Ameriško delavsko federacijo. Oficijska izjava pravi, da delavski voditelji vidijo v Davisovem govoru neuspešno opravilo zaradi programa demokratske stranke, ki je za delavce nesprejemljiv.

Woll, ki je z Martin Ryanom, zastopnikom cestnih železničarjev, T. A. Rickertom, zastopnikom železniških delavcev, postal član političnega odbora, v katerem so Gompers, Morrison in O'Connell, se je izrazil o Butlerjevi izjavi, v kateri pravi, da Coolidgejeva kandidatura že podira meje strank, zelo sarkastično. Butler je namreč predsednik republikanske kampanjskega odbora.

Woll je menil, da je toliko bolj za delavstvo, ako se prične podirati strankine meje, bodo saj toliko prej ločeni nazadnjaški in konzervativni elementi od naprednih ljudi. Dodal je, da je za napredne meje in žene samo eno stvar, kjer se lahko sestanejo.

Demokrate in republikance se nahajajo v zelo veliki stiski, ker podpirajo senatorja Walsh za ponovno izvolitev Ameriške delavske federacije in La Follette-Wheelerjeve moči.

Iz raznih znamenj je razumeti, da se bodo v letošnji kampanji igrali v demokratskih in republikanskih vrstah nazadnjaški vsebini, v La Follette-Wheelerjevih pa ves napredni element.

LOVŠKEGA MESA SE NE KUPUJEJO NA KREDIT.

Oakland, Cal. — (Fed. Press.) — Še li že mislili kdaj, ko vam je šla trda za denar, da bi prodali svoje telo v naprej kakim medicinskim šoli? Škoda je misliti. Šole nočejo kupovati teles na upanje, ki je izkusil Robert Frazee, jetnik v okrajni ječi Alameda. Med v velikih stiskah; njegova družina strada. Prijelo mu je na misel, da bi prodal svoje telo medicinski fakulteti kalifornijske univerze in postal je ponudbo. Prejel je odgovor, da šola nima denarja take vrste.

Masaker Bolgarov potrjen.

Sofija, 14. avg. — Mešana komisija, ki je preiskala za do mahranja 19 Bolgarov po Grških Makedoniji pred par tedni, je temeljito poluradnega poročila, da je izkazala verjetno, da so bili bolgarske kmete in jih ubili privezane k drevesom. Morjeni kmetje niso bili komi-

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

La Follette-Wheelerjeve sile se zbirajo za volilni boj. Illinoiska delavska federacija odobrila La Follette in Smalla. Coolidge notificiran. Nov karneval umorov širom Amerike.

Tiskarna za ponarejanje colninskih znamk odkrita. Boj med psihijatri obeh strank v Loeb-Leopoldovem procesu.

Inozemstvo.

14.000 Kitajcev izgubilo življenje v povodnji; 15 milijonov ljudi obsojenih na veliko lakoto.

Londonska konferenca v novem zastanku; Nemci in Francozi se ne morejo pobotati glede Porurja. Kriza v Španiji narašča; kralj se morda odpove prestolu.

Anglija je poslala bojne ladje v sudansko pristanišča.

Ameriška letalca še vedno zadržana v Islandiji.

Velika stavka rudarjev v Belgiji.

Umrjena neznanka v Michiganu spoznana.

MORILCA SO TUDI ŽE PRIJELI.

Najprvo je dekleta sapeljal in nato umoril.

Benton Harbor, Mich. — 21-letni mehanik Emil Zupke je priznal serifu George C. Bridgemanu, da je zvalil Cora May Rabejevo, hčer glendorskakega farmarja na samoto blizu Metagerjeve farme in jo umoril. Zvalil jo je na samoto pod pretvezo, da gre po poročno dovoljenje. Na samotnem mestu ji je pritiskal svoj komolec na sapnik pod brado in jo tako zadavil.

Zupke je kot vzrok za svoj zločin navedel, da je nameraval poročiti nekega drugega dekleta, gdnco. Florence McKinneyjevo. Rabejeva je bila v blagoslovljenem stanu. Dne 1. avgusta je Zupke povedel Rabejevo k dr. L. A. Kingu v St. Joseph in zahteval, da zdravnik na nji izvrši kriminalno operacijo. Zdravnik je odklonil. Rabejeva je dne 4. avgusta izpovedala svojo mater, da jo Zupke ne bo poročil, ker je zaljubljen v drugega dekleta.

Rabejeva žena je izpovedala serifu, da je istega jutra njena hči prejela pismo od Zupkeja, v katerem ji je naznanil, da jo poroči. V sredo naj se snide z njim v lekarni v St. Josephu.

Zupke je izpovedal, da je dekletu dejal, da je vzel poročno dovoljenje, toda zapisnik tega ne izkazuje.

"Ko sva dospela na stransko pot," je nadaljeval Zupke, "sem ji rekel, da jo nikdar ne poročim, ker želim poročiti Florence. Ona je pa rekla: 'Ako me nočeš poročiti, tedaj moraš nekaj storiti, da me rešiš tega.' Nato sem porinil svoj komolec pod njeno brado, porinil sem njeno glavo nazaj in jo držal tako, dokler ni več dihala. Odnese sem jo v gozd, obrnil sem njen obraz proti tlu in vrgel kapo čez njo. Hodil sem tam v bližini, dokler ni našel Shack."

DETEKTIVI V ŽENSKI OBLEKI PREŽE NA BEBO.

Bebec napada žene s karbolno kislino.

Chicago, Ill. — Detektivi v ženski obleki preže na beba, ki je pričel napadati žene s karbolno kislino.

Bebec ima navado, da se pridruži ženi, ki gre po hodniku, nakar izlije kislino po njeni obleki. Na ta način je bebec pokvaril obleko več ko pol ducata ženam.

METLIJA JE POMAGALA.

Chicago, Ill. — Ko je 35-letna mrs. C. J. McLaughlin prala v kleti, se je vanjo priplazil zamorec in jo napadel. McLaughlinova je pa vzela metljo in dobro naščakala zamorca, ki je tekel kolikor se ga nesle noga.

TEKSTILNI BARONI PRIVLAČAJO VIJAKE.

SVILOTKALCI SO ZARADI TE GA ZASTAVKALI.

Prisiliti so jih hoteli, da delajo pri treh in štirih tkskih stoli.

Paterson, N. Y. — V tovarnah za svilo je 8.500 delavcev brez dela zaradi stavke, ki so jo vstili tekstilni baroni. Stavka je pričela dne 12. avgusta in na prvi poziv je zastavkalo le 3.500 delavcev. Pet tisoč delavcev se je pridružil stavki kasneje. Delo počiva skoraj v ato delavnicah.

Stavka je bila proglašena, ker so tovarnarji hoteli prisiliti delavce, da delajo pri treh ali štirih tkskih stoli. Delavci izjavljajo, da en delavec lahko dela le pri dveh tkskih stoli. Tovarnarji žele znižati številno delavcev, da imajo veliko rezervno armado, ki prosi za delo. Kolikor več delavcev je brez dela, toliko lažje se znižajo delavske meze, tistim delavcem, ki delajo, se pa lahko naprta več dela.

Takoj po proglašitvi stavke so tudi delavci sestavili svoje zahteve. Tkalci zaslužijo komaj po trideset dolarjev na teden in zaradi tega zahtevajo 15-odstotno povznesanje meze.

Adolph Lessgi, zastopnik organiziranih delavcev, ki izdelujejo svilo, je izjavil, da bo stavka trajala, dokler bodo tovarnarji zahtevali, da tkalci delajo pri treh tkskih stoli.

Paterson ima za sabo zgodovino hudih delavskih bojev. V teh bojih je mestna uprava vedno podpirala trgovsko združenje in tekstilne tovarnarje. Kako predrzno je nastopala policija v preteklosti, govori dejstvo, da je policijaki načelnik aretiriral v letu 1919 voditelja organizacije tekstilnih delavcev "Amalgamated Textile Workers", ker so organizirali shode. Ob tej priliki je policijaki načelnik izrekel, da ustava ni veljavna za Paterson in delavce, zato lahko aretirajo delavce, ako širijo nezadovoljnost in vzemirajo tovarnarje.

Ko je trgovska zbornica videla, da je stavka neizogibna, je seveda poizkusila, da se spor izravna in da se kot razsojevalca pokliče zastopnik delavskega departmanta. Poizkus je ponorežil. Delavci menijo, da je bil ta poizkus od trgovske zbornice le fino izigrana poteza, da si trgovska zbornica umije svoje roke in da se krivda za stavko odloži pred prag organizacije tekstilnih delavcev.

Polet okoli sveta.

Slabo vreme morda še zadrži Američane. Italijan in Argentinec imata smolo.

Reykjavik, Islandija, 14. avg. — Ameriška letalca Smith in Nelson se danes zjutraj še nista odločila, če pojdetta v zrak ali ne. Vreme je megleno in deževno.

Stromnes, Orkney Islands, 14. avg. — Italijanski letalec Locatelli, ki sledi Američanom, se je včeraj podal proti Islandiji, toda čez eno uro se je vrnil nazaj radi pregošte megle.

Kalkuta, Indija, 14. avg. — Major Zanni, argentinski tekmovalca na poletu okoli sveta, je imel danes malo nezgodo, ko se je hotel dvigniti v zrak v Kalkuti. Letalo se mu je nekoliko pokvarilo.

Trije Italijani viseli pet ur nad prepadom.

Chamonix, Francija, 14. avg. — Trije italijanski hribolazci, ki so plezali na 11.000 čevljev visoko goro Aiguille de Grepou, so včeraj viseli pet ur nad prepadom, predno so bili rešeni smrti. Nesreča se je zgodila, ko je enemu plezalcu spodrsnila noga in ko je padel, je potegnili za seboj še druga dva, ki sta bila vezana na isti vrvi. Vrv se je pa med padcem zataknila za skalo in močje so viseli v zraku, prevezani čez prsi, dokler niso prišli rešilci.

14.000 Kitajcev utonilo v poplavi.

Štirinajst milijonov oseb je brez doma in kruha. Silna lakota prihaja.

Peking, 14. avg. — Pomožna komisija domneva, da je 13.000 do 14.000 oseb mrtvih in 14.000.000 oseb brez strehe in hrane veld silnih povodnji, od katerih je v splošnem prizadeta vsa Kitajska. Tritisoe Kitajcev je utonilo v provinci Čihli, večino žrtev je pa tirjala poplava v provinci Human, ki je najbolj trpela valed narastlih voda. Strašna lakota prihaja v prizadetih provinciah, kajti nesrečnim ljudem so uničeni vsi pridelki na polju in vse drugo imetje.

Tiskarna za ponarejanje colninskih znamk.

ŠEST Mesecev so iskali tiskarno, da je bil dosežen uspeh.

Zaplenili so 5.000.000 colninskih znamk.

Chicago, Ill. — Štirje vladni oddelki in detektivi Burnsove in Pinkertonove detektivske agencije so se trudili akoci šest mesecev, da odkrijejo tiskarno, v kateri ponarejajo federalne colninske znamke, ki se pritiskajo na buteljke z žganjem. Šest mesecev so zbirali obtežilni material, da je bilo mogoče priti na sled ponarejalcem, ki so imeli tesne stike s tihotapci. V tiskarni pa niso izdelovali le colninskih znamk, ampak so tiskali tudi znamke za razne žganja, da so lahko prodajali tihotapsko žganje za pravo in uležano žganje.

Detektivi so dognali, da ponarejalci prodajajo razvoj ponarejenih colninskih znamk po deset dolarjev, toda vedeli niso, kje jih tiskajo. Končno so tudi izvolali tiskarno, v kateri se ponarejajo colninske znamke.

Ko so bili prohibicijoniški detektivi prepričani, da ne bodo napravili pomote, so izposlovali nalogo od sodnika za preiskavo tiskaren Process Printing kompanije in Art Printing družbe, ki ju lastujeta John J. Honeywell in Harvey Jachinsky.

Detektivi so udri v tiskarno in so našli le tiste znamke, ki so jih tiskali in ki še niso bile izdelane. Da so prišli do tiskarskih plošč in izdelanih znamk, so morali izgačiti jeklene blagajne, v katerih so čez noč zapirali tiskarske plošče in izdelane znamke.

Zaplenili so pet milijonov colninskih znamk, poleg pa še veliko oznamk za žganje.

Marsikdo je mislil, da pije pravo žganje, pa je pil navadno tihotapsko žganje, akoravno so bile na steklenici prave vladne colninske znamke in na oznamki je bilo povedano, kakšne vrste žganje je v steklenici.

Ponarejalci so se preje pečali s ponarejanjem denarja, ko so spoznali, da se izplača ponarejanje colninskih znamk, so pričeli ponarejati tudi te, ker so mislili, da ni tako velike rizike, kot pri ponarejanju denarja.

Zakon za ponarejalce je zelo strog. Najvišja kazen je pet let za vsako ploščo in vsak trak znamk, ki se dobi pri ponarejalcu.

AVSTRIJA SE BOJI RADIČA.

Noče dovoliti, da bi se Radič vrnil iz Moskve na Dunaj.

Dunaj. — (Fed. Press.) — Avstrijska vlada se danes boji Stefana Radiča, voditelja republikanskih kmetov na Hrvaškem. Prej je Radič lahko prišel na Dunaj in odšel kadar je hotel, toda zdaj je vlada odklonila njegovo prošnjo, da bi se vrnil iz Moskve na Dunaj.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto oblačno in najbrž deževno, gorko južno vreme.

NOVA KRIZA NA LONDONSKE KONFERENCI.

Barantanja za Porurje noče biti konec in delegatje postajajo nervozni. Nemci se pritočujejo, da Herriot izpreminja stališče.

VOJAŠKA IZPRAZNITEV PORURJA DELA VELIKE PRIGLAVICE.

London, 14. avg. — Situacija na londonski konferenci je zopet motna, če ne kritična. Kljub neprestanemu barantanju in natezanju med Francozi in Nemci radi Porurja ni še danes sporazuma. Američana Kellogg in Logan ter Ramsay MacDonald neprenehoma posredujejo in skušajo pripeljati sporni stranki na pot harmonije, a še vedno zama.

Najdelikatnejše vprašanje, katerega se zmerom mlatijo, je, koliko časa naj še traja vojaška okupacija Porurja. Herriot je zavrgel načrt francosko-belgijskih zvedenev za stopnjevalno izpraznjevanje in zdaj zahteva, da okupacija traja dvanajst mesecev od dneva, ko stopi Dawesov načrt v veljavo. Po preteku enega leta izpraznijo francoske čete naenkrat ves teritorij. Nemci pa zahtevajo, da mora biti Porurje izpraznjeno najkasneje v januarju 1925, torej čez štiri mesece. Marx in Stresemann navajata tehtne razloge za hitro izpraznitev. Prvi je, da angleški bankirji ne bodo podpisali posojila, dokler je Porurje okupirano; drugi je nacionalistična opozicija v Nemčiji, ki izrablja okupacijo za svojo propagando in ovira konstruktivno delo nemške vlade.

Nemški delegatje se pritočujejo, da Herriot neprenehoma menja svoje zahteve. Včeraj je prišel v London francoski industrijski magnat Loucheur in konferiral s Herriotom. Takoj po tem sestanku je Herriot zopet izpremenil koncesije.

Snoči je Herriot obljubil, da bo danes dal Nemeem definitivni datum izpraznitve Porurja.

Vprašanje amnestije za nemške pasivne odporneke je še rešeno. Francozi in Belgijci so opustili svoje zahtevo, da naj železničarji njihove narodnosti še obratujejo vlake na glavnih progah Porenja. Nemški železničarji se vrnejo na delo.

BANČNI ROP SE NI OBNESEL.

Pana, Ill. — Šest banditov je napravilo poizkus oropati S. N. Schuylerjevo državno banko. Banditje so se pripeljali kmalu po polnočevu v avtomobilih in so nagrabili dvanajset tisoč dolarjev, da jih ponesejo v avtomobile.

Železničar E. M. Lucier je jedel v restavraciji in je videl rop. Tekel je v bližnjo prodajalno s železnino in si izposodil lovsko puško s potrebnim strelivom. Oddal je dva strela na bandite in je enega zadel tako, da je oblašal. Drugi banditje so bežali prestrašeni. Obstreljeni bandit je imel v kovčegu približno dvanajset tisoč dolarjev.

Terre Haute, Ind. — Neki neznan bandit je oropal meščansko državno banko v Farmersburgu za dva tisoč dolarjev. Bančni blagajnik je oddal nanj strel in ga zadel. Bandit je kljub tmu sedel na avtomobil in se odpeljal.

Kakšne dve miljii od mesta je zavozil v cestni jarek. Pustil je avtomobil v jarku in ubežal s sedem sto dolarji.

Ameriška ladja s municijo zadržana na Kitajskem.

Sangai, 14. avg. — Ameriška škuna "Talbot", ki je prišla iz Vancouverja, B. C., in privedla strelivo in orožje v vrednosti \$50.000, je bila danes zasežena v tukajšnji luki po kitajskih oblaatah. Komu je tovor namenjen, ni znano.

Volitve na Norveškem.

Kristijanijs, 14. avg. — Norveški parlament je bil včeraj razpuščen. Volitve novih poslancev se vrše v oktobru.

Kriza v Španiji raste.

Revolta v Maroku se širi, ravno tako se širi upor v španski armadi. Kralj se odpove prestolu?

Pariz, 14. avg. — Novice o položaju na Španskem so še vedno vznemirljive za španske reakcionarje. Vesti, ki so ušle ostri cenzuri, se glase, da se vojaške čete iz Andaluzije puntajo in nočejo iti na maročansko fronto. Direktorij (diktatorična "vlada" generala Primo de Rivero) v Madridu priznava, da so maročanski rodovi zdaj v splošni revolti in da je bila španska armada pojačena s tremi brigadami iz Andaluzije.

Druga vest pravi, da se Alfonsova mati Marija Kristina, ki je bila dolgo let španska regentinja, vrača iz Švice domov. V Madridu se pripravljajo velike izpremembe. Kralj Alfonso se morda odpove prestolu.

Anglija pošilja bojne ladje v Egipt.

Vojaške čete, letala in strelivo na potu v Sudan, kjer kipi med domačini.

London, 14. avg. — Angleška laboritaka vlada smatra nepokoj in izgrede v Sudanu zelo resnim. Včeraj je ukrenila vse potrebno, da se takoj udiši vsak nadaljni upor med egipčanskimi četami. Po dolgi konferenci med MacDonalodom, generalom Allenbyjem, komisarjem Egipta, ki je zdaj doma, in drugimi egipčanskimi uradniki je bilo sklenjeno, da se takoj pojačita angleška armada in mornarica v Egiptu. Dva bojni ladji sta odpili v Port Sudan in večje število vojakov ter več ero-planov je na potu iz Kaira v Khartoum.

Londonski listi poročajo, da se je v Sudanu pojavila velika organizacija, ki deluje za revolto proti Veliki Britaniji in nedvisnost dežela.

V SVETEM MESTU ZOPET DIVLAJO VERSKI BOJI.

Nadpaznik Voliva je izgubil bitko.

Waukegan, Ill. — V Zion Cityju so zopet zadivljali verski boji. Voliva, naslednik Aleksander Dowieja, ki je trdil, da se po svoji smrti odpelje v nebesa na ognjenem vozu kot svetopisemski Elija, zakar je prejel priimek Elija II., ne trpi v Zion Cityju nobene druge vere kot Dowiejeve. Kljub temu so se v mestu nastanili tudi drugi verniki, med njimi tudi rev. Thomas H. Nelson od misijonske cerkve. Ko je Nelson postavil velik šotor, v katerem je mislil pridigati, je Voliva poslal svojo koalicio, ki je podrla šotor. Nelson se je na to obrnil za sodnijsko preprovo proti Volivi na sodišče, ki je ugodilo njegovi prošnji.

Nelson bo zdaj pridigal in bojni krik je za nekaj časa utihnil.

20.000 RUDARJEV ZASTAVKALO V BELGIJI.

Rudarji nočejo sprejeti znižane meze.

Bruselj, Belgija, 14. avg. — 20.000 rudarjev v Monsu je včeraj zastavkalo, ko so lastniki premo-govnikov naznanili, da znižajo mezo za 10 odstotkov.

TORPEDOVKA, NALOŽENA Z ŽGANJEM, UJETA.

New York, N. Y. — Nova colninska ladja je ujela torpedovko, ki je dolga pet in petdeset čevljev. Vredna je okrog sto tisoč dolarjev. Na torpedovko je bilo odanih več ko osem sto strelcev. Torpedovko so našli brez moštva in privezane k pomolu.

ZADNJI POLITIČNI JETNIK V ILLINOISU IZPUŠČEN.

Joliet, Ill. — L. E. Katterfeld, zadnji politični jetnik v Illinoisu, žrtev vojne histerije, je bil te dni izpuščen na prosto, predno je prestal odojen zapor. Katterfeld je komunist.

PROSVETA
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.
Naslov na vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2687-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (July 1-24) poleg valnega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevno potekla naročnina. Ponovite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

VOLILNA KAMPANJA JE TUKAJ.
Delovno ljudstvo bodi čuječe!

Obe stari stranki — demokratična in republikanska — sta zdaj pripravljeni. Obe stranki sta močni, kajti organizirani sta, pa tudi imata, da lahko vodita kampanjo. Pa obe stranki sta tudi nasprotnici delovnega ljudstva. Obe se branita sprejeti vsako še tako majhno reformo v korist delovnega ljudstva. Obe sta ščitili dobičkarje, finančne in druge privatne bizniške interese.

Razločujeta se samo v taktiki. Republikanska stranka nastopa bolj odprto za privatne velebizniške interese, demokratična pa tajno in skuša zbegati delovno ljudstvo na ta način, da mu kaže prijazno lice.

Za Wall Street je vseeno, kdo zmaga: republikanci ali demokratje, kajti interesi velike denarne močnje bodo dobro zavarovani.

Delovno ljudstvo ima letoš priliko, da vodi uspešen volilni boj proti obema zaščitnicama kapitalizma. Obe stari stranki sta se pričeli krhati. Dvignili so se elementi v njima, ko so prišli do prepričanja, da se stari stranki ne dasta reformirati, ampak ostaneta kot še naprej nasprotnici delovnega ljudstva, kot sta bili v njuni preteklosti. Ta fakt potrdi, da nima delovno ljudstvo pričakovati ničesar dobrega, pa naj zmagajo demokratje ali republikanci.

Delovno ljudstvo mora ostati čuječe, ako hoče pogrnati plutokracijo s političnega bojnega polja. Kolikor bolj se bo volilni boj nagibal h koncu in bo prihajal odločilni dan za volilno bitko, toliko bolj prekanjenih zvičaj se bo posluževala plutokracija, da premoti ljudstvo in se izreče za eno izmed njenih dveh političnih orodij.

Delovno ljudstvo, spominjaj se preteklosti in lahko se boš ognjilo vseh zvičaj profesionalnih političarjev starih strank in plutokracije.

Spominjaj se preteklosti in spoznalo boš, da so bile izdane sodnijske prepovedi proti stavkujočim delavcem ob času republikanske uprave kot ob času demokratične. Gonje proti delavcem so bile vprizorjene, ko je bil justični tajnik demokratični Palmer, in izostale niso, ko je bil justični tajnik republikanski Daugherty.

Cene za poljske produkte so pričele padati ob času demokratične uprave in zelo nizke so ostale, ko so republikanci v sedlu, kadar so farmerji ponudili svoje pridelke na prodaj. Druginja je trla delovno ljudstvo, ko so bili v administraciji demokratje in oderuhi z živili so plesali svoj divji kankan, ko so jih nasledili republikanci.

In mezde, kakšne so delavske mezde? Časopisje, ki zagovarja privatne bizniške interese, trdi, da so mezde visoke. Da, visoke so samo na papirju. Ko pa delavska gospodinja stopi v prodajalno, se takoj prepriča, da so mezde zelo nizke, in sicer nižje kot so bile v letu 1914 pred izbruhom svetovne vojne. Kajti dolar je izgubil svojo vrednost. Za vsak grizljaj kruha mora delovno ljudstvo plačati oderuško ceno. Stanarina je visoka, obleka, kurivo, razsvetljava in druge življenske potrebščine niso poceni.

In ko so cene lezle kviško in je dolar pričel izgubivati svojo vrednost, sta se stari stranki menjavali pri upravi. Zato se ne more ne ena in ne druga stranka izgovarjati, da jo ne zadene krivda, da živimo v takih razmerah.

Ako bi katera starih strank imela voljo izboljšati življenski položaj, tedaj bi bila napravila vsaj poizkus za izboljšanje, kadar je bila v upravi.

Zdaj je v sedlu republikanska stranka, pred njo je bila demokratična. In če pride zdaj demokratska stranka mesto republikanske, se bo menjalo ime voditeljev uprave, ostalo bo pa pri starem.

Zato delovno ljudstvo ne pojdi na led, če tudi te vabijo omamljive popevke profesionalnih in demokratičnih in republikanskih političarjev.

SLIKE IZ NASELBIN.

Grass Valley, Cal. — V dnevih pasje vročine menda ne smem poročati o kalifornski kapljici, regatu in kranjskih klobasah, a ker so ravno sedaj bolj redki dopisi, bom poročal, da bo zadovoljivo za kalifornske poročevalce.

V tujakšjem Nevada okraju je bilo v zadnjem maju 4055 registriranih volilcev. Med priglasi-nimi je bilo 64 socialističnih glasov, dočim sedanja registracija za novembarske volitve izkazuje 82 glasov, 300 pa jih je, ki ne pokažejo barve. Med delavci je precej govoric o La Polletu in Wheelerju, posebno, ker nas je tukaj več iz Montane, katerim je znan Tuttski advokat, proti kateremu je Anaconda Copper Co. zapravila \$200,000, da je bil poražen leta 1920 v gubernerskih volitvah. To je torej znak, da se ga kapitalisti boje.

O delu ne bom dosti poročal. Delam vsaki dan in tudi dosti rojakov pride sem, posebno še odkar je bil Pogorelec dopis v Prosveti. Tako tudi zopet gredo iz vzroka, ker so razmere ravno tako stare kot jame. Empire jama je na primer stara 72 let.

Sadja je letos precej ter je tudi zgodno radi suše. Družina Torkar je odšla v državo Washington. Kolikor mi je znano, so bili celo prekorajčili granice Strica Sama. Tam gori ima menda pivo še ravnotako okus kot pred leti, posebno sedaj v vročini. Mr. Torkar je pri alabem zdravju, želim torej, da se v kratkem zdravi povrnejo.

Tu je 6. avgusta umrla rojakinja ga. Ana Solar pri svoji sestri. Zapušta sestro in sina 13 let staro, v Montani pa sestro ter brata v Roundupu, Mont. Kot sem čul, jo bodo odpeljali v Martinez, Cal., ter pokopali poleg njenega pokojnega moža, ki se je bil tam ponesrečil pri padcu v vrelo olje, baje pri Standard Oil družbi. Od tistega časa je bila pokojnica vedno bolj slabega zdravlja.

Dne 7. junija je pobilo v roko rojaka in člana S. N. P. J., brata Fr. Podbevška, ki še vedno ne dela. Obrača se mu na bolje, a bila je nevarnost, da bi bil izgubil dva prsta na roki.

Neizproсна smrt tudi ne priznane mojim dragim in starim prijateljem. Na 12. avgusta bo leto, kar je pobrala očeta v starem kraju v Trebnjem na Dolenjskem J. Zupančič. V Montani pa je umrl naš sosed Mr. B. Perakovič, s katerim sva bila največja lovca. In zopet je za vedno šel J. Suštaršič v Sugaritu, N. Mex., s katerim sva bila leta 1906 v Coloradu največja prijatelja. Naj počivajo v miru. — John Zupan.

Wyano, Pa. — Nimam kaj novega poročati, kakor da je tu Vouchlogheny in Ohio Coal Co. zaprla premogorov za nedoločen čas. Zato ne svetujem nikomur hoditi sem iskat dela. Bil je tu bolj mali hrib s premogom, zato ga je nalagala kar železna lopata s pomočjo pare, mesto s premo-garji. Kompanija je zvitla, zato nas je pa tudi toliko časa vodila za nos, da plača na 15. Ali 15. je prišlo, zasluženega denarja pa ni bilo. Potem se je opravičevala, da bo plačala 30., a ko je prišel isti datum pa je bilo ravno tisto kot 15., da ni bilo zasluženega denarja. To je trajalo toliko časa, da je kompanija odslovila vse delavce brez denarja in brez dela. Tako je pač danes s kapitalisti: delo ti se dajo, zasluženega denarja pa ne. Zdi se, da je malha mogot-cev prav taka kot eiganski žakelj, če bolj meče v njega, cigan bolj kriči, da je prazen. Cigan nima nikoli dosti, a kapitalist je še slabši, ker če mu več daš, več zahteva dobička od tebe. Izmozgavanje se vrši na ta način, da siromak na zadnje še nima, da bi kupil kruha.

Na naši mesečni seji društva št. 340 je bilo sklenjeno, da mora vsak član ali članica plačati po 50c naklade v blagajno meseca septembra. Toliko v pojasnilo ti-stim, ki so oddaljeni od tu, da se ne bo kdo izgovarjal, da ni vedel.

Pozdravim vse brate, listu pa želim obilo novih naročnikov. — Louis Vodopivec, tajnik društva št. 340.

PISMA NA POŠTI
v Chicago imajo: Sam Dubrich, št. 4503, Frank Jakob, št. 922, Jurica Wendel, št. 937, Terezija Kasal, št. 940, Stefan Kostrič, št. 946 in Milan Kuljanec, št. 948. Pisma dobite na glavni pošti v veži z Adams ceste. Poleg tekoče številke povejte kraj, odkoder pismo pričakujete.

Strupeni bršljan in ruj.

Malokdo izmed naših rojakov da ni še slišal o takorvanem "poison ivy"; dobesedno prevedeno, bi se to selišče imenovalo po naš "strupeni bršljan". Pravzaprav ni to nikak bršljan in se imenuje tako le radi neke podobnosti z navadnim bršljanom. Nekateri čitatelji so se gotovo spoznali tudi osebno z njim, kar pa ni nič prijetnega; marsikatera hja po gozdu ali grmovju je končala z oteklimi nogami ali rokami radi zastrupljenja s tem seliščem. Podoben strupenemu bršljanu je takorvani "poison sumac" (strupeni ruj).

Ta strupena zelišča rasejo le v Ameriki in jih je najti tu povsod. Vsaka mamica v Ameriki pove svojemu otroku, naj se čuva "strupenega bršljanja". Novodošlec v Ameriki, ki te bilke ne pozna in še manj ve, da je strupena, se zaveda njenega obstanka še le po jako trpki izkušnji na lastni koži.

"Poison ivy", dostikrat imenovan tudi "poison oak" (strupeni hrast), raste kot ovijalka ali kot majhno pokončno zelišče ali kot nizko grmičevje. Najlažje se spozna po svojem trolistnem perju in po svojem gladkem, belkastem in vohčnem sadu, ki je nekoliko podoben omeleovi jagodi, ali vsebuje le eno trdo seme.

Strupeni bršljan v eni ali drugi obliki rase malone povsod v Združenih državah razun v pogorju čez 6,000 čevljev in v puščavah. Najdemo ga na polju, v pašnikih, gozdovih in goščavah, ob cestah in rekah, dostikrat tudi v mestnih parkih, pokopališčih in v predmestju, kakšenkrat tako pomešane s drugim grmičevjem, da se ne opazi, dokler ne nastopi kako zastrupljenje krvi. Radi mikavne-ga listja, ki je rdeče, ko se mlada biljka prvič razgrinja, postane zeleno tekotm poletja in prehaja v jeseni v krasno zmes škrlatne in oranžaste barve, mnogi ljudje po-vijajo ta bršljan v šopke za domači nakit; nekateri, ki ne poznajo njegove strupenosti, trgajo listje in ga pospravljajo. Ponaj-večkrat so plačali za krasno perje z zastrupljenjem krvi.

Druga jako razširjena strupena rastlina je takorvani "poison sumac" (strupeni ruj), ki rase na vlažnih tleh, navadno v močvirju ali ob blatnih bregovih rek in luž. Najdemo ga ob stanki o-bali pa proti zapadu tja do Louisiane, Arkansasa in Minnesote. Dostikrat se vzpenja kot drevo do višine od 10 do 20 čevljev; našli so že stebela v višini 30 čevljev in 5 do 10 inč v premeru. Ponaj-več pa raste kot grmičevje s mnogimi, tankimi vejicami. Spozna se ga lahko po visokih šopkih cvetja, ki se kasneje spremenijo v sadje, belo kot alonova kost.

Strupenost teh bilk izvira iz olj-natega soka, ki se lahko istika iz perja, korezin, cvetja, zelenega sadja in sploh iz vse bilke razun iz cvetnega prahu in zrelega sadja. Najmanjša količina tega olja utegne povzročiti zastrup-ljenje. Radi tega najhujšee do-tikanje bilke utegne prenašati v kožo zadosti strupene snovi; niti ni treba direktne dotike. Ako smo obdrgnili grmičevje z obleko, čevlji ali drugače, in se kasneje dotaknemo tega predmeta, utegne že nastati zastrupljenje. Tudi okuženje potom hvali, ki so prišle v dotiko s temi strupenimi bilka-mi, je prav lahko mogoče.

Nekateri ljudje, ki navadno niso preveč občutljivi nasproti bršljanu, se pa vendarle zastruplja-jo pri dotiki z rujem. Strup v o-beh rastlinah je prav isti. To pa se daje razlagati s tem, da ruj da-je od sebe veliko več strupa kot bršljan. Ravnotako nekateri lju-dje trdijo, da so nedovzetni za pe-rje, ali da jim dim gorečega brš-ljana povzroča simptome zastrup-ljenja. V dimu se namreč nahaja finih drobcev strupa v veliki ko-ličini.

Rastline so najbolj strupene v spomladi in poletju, ko imajo največ soka, dasi ostanejo strupe-ne tudi po osušenju. Med dotiko in prvimi znaki za-strupljenja mine navadno par ur do pet dni in celo več, kakor je pač dotičnih občutljiv ali v kol-i-ki meri se je izpostavil.

Zastrupljena koža se prisiadi, nekdanj manj, nekdanj več. Dosti-krat se koža le pordeči in nekoli-ko zateče. Ponajvečkrat pa se raz-vijejo drobni gnoni mehurčki, ki se dostikrat združijo v večje me-hurčke. Ko počijo, se gnoj izliva. Praskanje dostikrat poostri pri-sad. Ko koža ozdravi, se lupi. Najpoljše zdravilo proti za-strupljenju je milo in gorka vo-da. Izkušnja uči, da treba nekaj časa, predno strup prodre v ko-

žo. Ako se to prodiranje prepreči potom umivanja, prasad ne nastane. Tudi ako se prasad pojavi, je isto enostavno zdravilo priporoč-ljivo.

Za vničevanje strupenega brš-ljana se rabi enkratno oškroplje-nje s petrolejem, kjer ni mogo-če, da bi se poškodilo tudi drugih rastlin. Ako je grmičevje tako go-sto, da bi petrolej zalil le del pe-r-ja, naj se zopet oškropi. — F. L. I. S.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Oficijelno rusko sporočilo o vstopu HRSS v tretjo internacio-nalo. — "Rosta" službena sovjets-ka brzojavna agencija poroča: Hrvaška republikanska stranka, ki stoji pod vodstvom Stjepana Radića, se je pridružila seljaški internacionali. — K temu poro-čilu objavlja oficijelni moskovski dnevnik "Pravda" sledeči ko-mentarij: Na zadnji seji Tretje in-ternacionalne je bilo govora tudi o HRSS. Komisar Manuilski je go-ovoril tudi o splošnem političnem položaju na Balkanu ter je izja-vil, da sovjetska vlada obrača posebno pažnjo na balkanski po-lotok in posveča vso brigo, da se tam sestavijo delavci in seljake vlade. To sicer še ne znači ko-nec kapitalizma, toda delovni pro-gram vseh teh strank bo, da pri-čnejo borbo proti imperijalizmu. Pri našem poskusu, da ustvarimo skupno fronto delavcev in selja-kov nam predvsem pomaga Radi-ćeva mirotvorna republikanska stranka, ki je po svojem značaju še davno prekorajčila okvir hrvat-granic. Radićeve zmaga na Balka-nu bo pomenila zmago mednarod-nega proletarijata in zmago in-ternacionalne.

Umor zaradi deložacije. V Po-žezi se je odigral te dni grozen zločin. Tamkajšnji gostilničar Mi-lan Milišević je iz maščevanja zaradi deložacije iz stanovanja za-bodel s kuhinjskim nožem Amali-jo Pinterovič, soprogo svetnika banskega stola. Gospa je ostala na mestu mrtva. Milišević je po-tem z nožem še težko ranil Pinte-rićevo sestro in nato pobegnil in se skrivat v gozdu. V sredo so ga orožniki izledili in izročili sodi-šču. Vznemirjenje zaradi grozne-ga zločina je v Požeži velikansko in splošno.

Kobilice pustošijo skopljansko okoličje. — V okolici Skoplja so se pojavile velike množice kobilice, ki so povzročile veliko škodo na raz-nih kulturah. Iz Beograda je od-po-slan v Skopje poseben strokov-njak, da ceni škodo in ukrene po-trebno, da se odvrne velika nadlo-ga za tamkajšnje kmetijstvo.

Uboj. — Nek posestnik iz Kam-nega vrha pri Mirni peči se je s štirimi birmanci vračal dne 20 ju-lija proti domu. Na poti so mu prišli nasproti štirje pijani fantje, ki so moža grdo nahrulili in mu potem v prepiru razbili lobanjo. Ranjenca so prepeljali v kandi-sko bolnico, kjer je drugi dan zjutraj umrl. Napadalec so že pod ključem.

Zlata poroka. Dne 21. julija se je vrnila v Frančiškanski cerkvi v Mariboru zlata poroka Ivana Bergeza in njegove žene Ivane, roj. Golob.

VESTI IZ PRIMORJA.

Novo pevsko društvo v triaški okolici. — Na Kontovelu pri Pro-seku se je v nedeljo 20. julija us-tanovilo pevsko društvo "Kon-tovel". Društvo bo gojilo petje in prirejalo izobraževalne tečaje.

Smrtna kosa. — Umrl je v Go-riaci 19 letni Emil Bajt, član slo-venskega godbenega krožka.

Čebelarica razstava na Tolmin-skem. — 17. avgusta se odvori v Tolminu razstava iz čebelar-ske stroke. Čebelarji razstavijo med-vosek, razne sisteme panjev, čebe-larsko orodje in sploh vse, kar spada v čebelar-ske stroke.

Tatvine konj na Gorickem po-stajajo zadnje čase vse čedše.

Prebivalstvo Gorice vlad zdru-žitve mesta s Podgoro, Šempe-trom, Standerjem, Solkanom in Ločnikom se pomnoži na 45 tisoč prebivalcev (28 tisoč Italijanov in nad 17 tisoč Slovencev). Dose-daj je štela Gorica po italijanskih podatkih nekaj nad 26 tisoč Ita-lijanov in samo 4000 Slovencev. Žrtve neprevidega ravnanja s vojnim strelivom. — V vsi Sred-nje nad Ročnjem so se igrali otro-ci z najdenim vojnim strelivom. Tolkli so po njem tako dolgo, da se je eksplozivna snov razpočila in razmesarila Mirka Hvalico, A-lejzija Lebana in Miha Klemen-čiča. Otroci so bili stari osem in devet let.

Meteoriti.

Davis zmaga z beraško večno. Vsi berači v West Virginiji in v Londonu, Anglija — kateri-je John W. Davis vrzel nikel klobuk, bodo glasovali zanj.

Prerezano je — you b... Demokratiški kandidat Davis prerezal vse vrvi, ki so ga vezale s Wall Streetom, Kukulskijem šerifom Don Chafinom, ligo no-rodov in "poslanikom" Bahme-jevom.

Od danes do 4. novembra Janez Davis najpoštenjši Slov-na svetu, tako pošten kot tori- kapitana Kidža, kadar je prazna. Dne 5. novembra pa do nove vrvi...

Vas svet naj ve.

"Jaz sem tisti... Jaz sem kralj Matjaž, jaz sem Lincoln, Wash-ington in Wilson... Jaz sem re-jen pogrebnik in izučen govornik... Jaz sem ustanovil pokol-nega "Amerikanskega Slovence" in sezidal Sakserjevo banko... Jaz sem odgrnil Erijske vode proda in utemeljil mesto Cleve-land... Jaz sem zgradil prvo le-znico do Jolietu in izkopal glo-bino za Michigan's jezero... Jaz sem tisti, ki je v šestih dne-ah svet ustvaril..."

Vprašajte ga, kajti, koliko je sta na "cortexu".

Pisal sem "uredniku" nakop-nega "A. S.", naj pojasni, kdo je njegov kandidat za prezidenta. Odgovoril mi je sledeče:

"Lej, lej, lej, srcaja ti gled-izza hlači! Kaj boš, osel, ki le n-maš puščjca! Moj pipec je bolj-ko tvoj, ker stane tri krajcarje, Be, be, be!"

Kaj si mislite o tem odgovoru K. T. B.? — Faran.

Nemogoče!

Dnevna vest: Bogat bankir na-peljal ženo revnega mesarja. Mes-sar ga toži za \$50,000 odškodni-ne. Ali ste že kdaj čuli, da je rev-n bankir zapeljal ženo bogatega mesarja?

Ženama rivalica.

Davidovič (to je Pašičev) slednik je baje dejal v jugoslo-vanski skupščini: "Balkan Bal-kancem!"

Oh, ali pride kdaj na čelo vla-de Poštenovič, ki naznani: "Mi Balkancem!"

Zagonečno vprašanje.

Centjeni K. T. B.: Čital sem tvoj odgovor na vprašanje P-S-ha iz Berwyna. All right. Ja pa imam zagonečnejše vprašanje: Povej mi, zakaj kralj Matjaž ne-gostuje s svojim cirкусom v Jolietu? — Miha Carpenter, Chi-cago.

Vprašanje ostane odprto. Joliet-uaj pojasni. — K. T. B.

Kaj še pride?

V Louisville, La., je prepoveda-no javno poljubovanje, objema-nje in božanje. Ženske ne sme- nositi hlač.

To dokazuje, da so močje v tem mestu veliki prasci.

Prisli!

Listi javljajo, da bo letošnj pridelek grozja v Ameriki pre-cej bogat. Zlasti v Kaliforniji je tega božjega daru ko blata. V- oni, ki mislijo, kakor ponavadi — naj pogledajo na južno stran neba kmalu po solnčnem zatona- kadar je jasno namreč, če hoče- videti, kako izgleda Mars. Preo-rdeča, velika zvezda, boljčevička.

Naturalnica.

Kaj je rekel danes mister Ko-lič, ko so mu povedali, da je bi- nominiran za kandidata? Najb- Zlostno je pokimal. Najb- je mislil: Čemu še ta blamaža? — K. T. B.

Če bi dobil milijon dolarjev...

Dva Irea sta kopsala jarek Pa- je vihtel kramp in Mike je v- z lopato. Naenkrat se Pat ob- nasloni na kramp in vpra- Mike: "Čuj, Mike, kaj bi ti naj- prvo kupil, če bi ti kdo zdaj dal milijon dolarjev?"

Mike zravna svoj hrbet, obr- si čelo, pogleda lopatnico in v- šuljave roke ter se globoko na- sli. Čez nekaj časa se mu z- čelo.

"Novo lopatnico bi si kupil Pa- glej, kako me ta razpokan v- 'Mijpije v dlan!'"

Guy de Maupassant:

Prijatelja.

(Prevel dr. V. Zupan.)

(Konec.)

Spuščala sta ribe pazljivo v zelo gosto mrežo, ki sta jo imela v vodi pri svojih nogah. In oba je navdajala silna nepopisna blaženost, tista radost, ki navda človeka, kadar si lahko spet privoščijo zabavo, ki jo je pogrešal dolgo časa.

Prijetno solncec jima je grelo hrbet; ničesar nista več slišala; na nič nista več mislila; pozabila sta popolnoma na ostali svet; ločila sta ribe.

A kar naenkrat so se zatresla tla od zamolklega bobnenja, ki je prihajalo kakor izpod zemlje. Kanoni so začeli spet grmeti.

Morissot je obrnil glavo in nad obrežjem, zadaj na levo je opazil veliki obris Valerienske gore, nad katero se je vila bela perjanica, dim izstreljenega smodnika, ki ga je bila ravnokar izbluvala.

Takoj na to se je dvignil drugi izbruh dima nad vrh trdnjave; in nov strel.

Strel so sledili drug drugemu, in od trenutka do trenutka je gora bruhal iz sebe svojo smrtonosno sapo, puhala mlečnato bele hlapove, ki so se polagoma dvigali proti mirnemu nebu in tvorili nad njo cel oblak.

Gospod Sauvage je zmignil z ramami: "Že spet začnemo," je dejal.

Morissota, ki je skrbno opazoval, kako se vedno in vedno popotaplja njegov zamašek, je naenkrat zgrabila jeza miroljubnega moža na te bemeže, ki se takole pobijajo in godrnjajo: "Ti ljudje morajo biti resnično brezumni, da se tako le morijo."

Gospod Sauvage je odgovoril:

"Slabši so od živali."

In Morissot, ki je ravnokar ujel belice, je izjavil: "In če pomislimo, da bo tako vedno, dokler bodo na svetu vlade."

Gospod Sauvage ga je prekinil: "Republika bi ne bila nikoli napovedala vojske..."

Morissot mu je segel v besedo: "Pod kralji imamo vojsko s tujino, pod republiko jo imamo pa doma."

In začela sta mirno reševati in reševati velika politična vprašanja z zdravim razumom miroljubnih in preprostih mož in se popolnoma strinjala v sodbi, da ljudje ne bodo nikoli svobodni. Mont-Valerien pa je grmel brez prestanka, podirajoč s svojimi kroglicami francoske hiše, uničujoč življenja, končujoč marsikateri sen, marsikatero pričakovano veselje in srečo, odpirajoč v sreči žen, v sreči hčera, v sreči mater težke rane, ki se ne zacelijo nikdar.

"To je življenje," je dejal gospod Sauvage.

"Recite rajše, to je smrt," je odgovoril s smehom Morissot.

Toda stresla sta se vsa prestrašena, kajti začutila sta natanko korake za seboj. In ko sta obrnila svoje poglede, sta zagledala za svojimi rameni štiri može, štiri velike bradate in obožene može, oblečene kakor služabništvo, v livreh in s ploščatimi čepicami, kako merijo na njiju s puškami ob licu.

Trnka sta jima padla iz rok in odplavala po reki dol. V par trenutkih sta bila ujeta, zvezana, odplečena poč, vržena v čoln in prepeljana na otok.

In za hišo, ki sta jo imela za čisto zapuščeno, sta zagledala kakih dvajset nemških vojakov. Nekakšen kosmat velikan, ki je kadil iz velike porcelanske pipe

in jahal na stolu kakor na konju, ju je vprašal v izvrstni francoski: "Torej, gospoda, ali sta imela srečen lov?"

Tedaj je nek vojak položil k častnikovim nogam mrežo, polno rib, ki jo je bil skrbno vzel seboj. Prus je je zasmejal.

"No, no, vidim, da ni bilo slabo. Gre pa za nekaj čisto drugega. Poslušajte me in nikar se nič ne vznemirjajte! V mojih očeh sta vidva oba vohuna, poslana, da bi me ogledovala. Ujeli sem vaju in vaju ustrelim. Delala sta se kakor bi ribarila, da bi bolje prikrija svoje namere. Padla sta v moje roke, tem slabše za vaju; vojska je vojska. Toda vidva sta šla skozi francoske prednje straže, gotovo vesta za geslo, da se zamoreta vrniti. Povejta mi to geslo, in pomilostim vaju."

Oba prijatelja sta stala bleda drug ob drugem, roke so se jima nervozno tresle in molčala sta.

Častnik je nadaljeval: "Živa duša tega ne izve nikoli, popolnoma mirno se povrnete nazaj. Skrivnost izgine z vama. Če pa odklonita, bo to vajina smrt in sicer takoj. Izberita!"

Ostala sta, ne da bi se genila, niti ust nista odprla.

Prus, popolnoma miren, je spet govoril izgovorniško proti reki: "Pomislite, da bosta v petih minutah na dnu te vode. V petih minutah! Gotovo imata tudi kaj sorodnikov?"

Mont-Valerien je grmel še vedno. Oba ribiča sta stala pokonci in tiho. Nemec je dal ukaz v svojem jeziku. Potem se je preselil s svojim stolom v stran, da bi ne bil preblizu ujetnikov; in dvajset korakov, s puškami ob nogah.

Častnik je še dejal: "Dam vama še eno minuto, da si premislita, niti dveh sekund ne več."

Nato se je naglo dvignil, se približal obema Francozoma, vzel Morissota pod pazduho, ga odpeljal nekoliko v stran in mu rekel potihoma: "Hitro, torej tisto geslo! Vaš tovariš ne izve ničesar, delal se bom, kakor bi se mi bila zasmilila."

Morissot ni odgovoril ničesar. Prus je odpeljal tedaj še gospoda Sauvageja in mu stavil isto vprašanje.

Tudi Sauvage ni izpregovoril besedice.

Spet sta stala drug zraven drugega.

Častnik je dajal povelja. Voja ki so dvignili svoje puške. Tu je Morissotov pogled padel slučajno na mrežo polno rib, ki je ležala v travi, par korakov od njega stran. Solnčni žarek je padel nanjo in zalesketala se je kopa rib, ki so se še vedno premetavale. In polotila se ga je slabost. Čeprav se je krepko premagoval, vendar so se mu oči napolnile s solzami. Zašepetal je:

"Z Bogom, gospod Sauvage!"

Gospod Sauvage je odgovoril: "Z Bogom, gospod Morissot!"

Stisnila sta si roke, vse telo pa jima je stresalo nepremagljivo drgetanje.

Častnik je zakričal: "Stre-ljaj!" Vseh dvajset strelcev se je oglasilo kakor eden.

Gospod Sauvage je hipoma padel na obraz. Morissot, ki je bil večji, se je zagugal, se zavrtel in se zvalil preko svojega prijatelja, s obrazom proti nebu, iz njegove

suknje, prestreljene na praih pa so brizgali curki krvi.

Nemec je dal nova povelja. Njegovi ljudje so se razpršili in se povrnila z vrvmi in kamni, ki so jih privezali k nogam obeh mrtvih, nato so ju odnesli na breg.

Mont-Valerien ni prenehal grmeti, nad njegovim vrhom se je vzdigovala že cela gora dima.

Dva vojaka sta prišla Morissota za glavo in za noge; prav tako sta dva druga prišla Sauvageja. Obe trupli, na trenutek razkolebani z vso silo, sta zleteli v daljavo, opisali krivo črto, nato pa sta se potopili, stoječ po koncu, v reko, kajti s kamni obtežene noge so padle poprej v vodo.

Voda je brizgnila kviklu, se razpenila, zavalovala, nato pa se je spet umirila, čisto mali valčki pa so bežali k obema bregovima. Nekoliko krvi je plavalo vrh vode.

Častnik, ves čas vedrega lica, je rekel polglasno: "Drugo bodo že ribe opravile."

In šel je proti hiši.

Naenkrat pa je opazil mrežo z ribami v travi. Pobral je je, pregleдал, se nasmešnil in zaklical: "Wilhelm!"

Prišel je vojak z belim predpasnikom. In Prus mu je vrgel plen obeh ustreljenih in ukazal: "Speci mi takoj te-le male živalce tu, dokler so še žive. To bo izvrstno."

In kadil je spet dalje iz svoje pipe.

Cudovito novo zdravilo za re in mlade

Deluje kot čar na slabo živce, spanec, slabo prebavo in zguho teka.

Citirali tega lista bodo s čedom da daje to novo zdravilo, Nuga-Tone, toliko za slabo živce in izjemno, slabe, glavobol, napenjanje in slabo prebavo in živci po obedi. Leta po letu in živci živcem. Čudovito je, hitro povrne živahnost in modro razmišljanje živce in poveča odpornost mirne živce in poveča odpornost, da odvrne napad vseh vrst bolezni, da poskuša Nuga-Tone. Jemljive, ki in če se ne počutite boljši, vrzite nek svojega lekarnarja in on vam bo dal denar.

Seveda zdravila vedno zdravijo v družini

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da v lodec in jetra bodo pričela svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

JOSIP STRITAR: SODNIKOVI.

XX.

Črni oblaki so bili zagrnili večerno nebo. Kakor čeda gladnih volkov je tulil veter okoli voglov. Bliski so žigali kakor goreče kaše po nebu in strašno so razsvetljevali nočno temo. Treščalo je in grmelo, da se je zemlja tresla. Ljudje so trepetali po hišah, križali se in molili, kakor da bi se jim bližal sodnji dan. Živina je tulila po hlevih in zver se je plašna skrivala ter po jabinah in po grmovju iskala zavetja pred grozno nevihto. Strašno breščanje in pokanje se je razlegalo po gozdu. Visoka drevesa so se zgibala in skoraj do tal pripogibala svoje vršiče. Vihar jih je šibil in lomil kakor suhe treške. Gorje človeku, kateri se je zakasnil in ho-di o tem času po gozdu!

Seljan je bil star mož, ali take nevihte ni pomnil. Počival je že v svoji samotni koči poleg gozda. Luč upihne; skoraj strah ga je bilo v postelji, ko je vihar tako grozno razgrajal in mikastil njegovo staro poslopje; bal se je, da bi mu ne odnesel slamnaste strehe znad glave. Silil se je mižati, ali ognjeviti bliski so mu siloma odpirali oči. Bogu je priporočil svojo dušo in svojo kočo, obrnil se v steno in kakor otrok potegnil odejo čez glavo.

Ko je tako ždel, kar se mu zazdi, da je nekdo potkal na duri, toda tolaži se; nič ne bo, vihar blje na vrata. Vendar nehotoma posluša; veter je bil nato malo potihnil; v drugie se mu zdi, da nekdo trka; zdaj celo čuje prav razločno človeški glas: "Odprite!"

Brž ko je to slišal, vstane brez pomisleka, prižge luč ter gre odpirat; ko bi bil razbojnik, v taki nevihti ga kristjan ne sme pustiti brez zavetja. Toliko da ga ni vihar znak vrgel, ko je odprl vrata. Vse črno, nič ne vidi.

"Kdo je?" vpraša.

"Siromak, pomagajte!" odgovori mu nekdo s slabim glasom. V tem trenutku se zabli-ska in Seljan zagleda pred sabo človeka, ki je ležal na tleh, z glavo na pragu. Hitro ga vzdigne ter ga napol nese, napol vleče v sobo.

Slaba luč, ki jo je dajala mala svetilnica na mizi, posveti v strašno blede obličje. To obličje je bilo Seljanu neznano. Mož je bil ranjen, kri mu je kapala izpod pesti, ki jo je pritiskal na prsi. Seljan ga položi na posteljo in mu začne preiskavati rano. Mož si jo je bil za silo zamašil. Seljan mu jo najprej izpere, potem vzame svojo praznično srajčo, jo razporje in z njenimi kosi obveže rano, kakor ve in zna.

Vse to se je molče vršilo. Ranjenec je težko sopihal, a ko mu je bila rana zavezana, mu je bilo laže. Govoriti začne dovolj razločno:

"Veste, mož, koga ste ponevedoma sprejeli pod svojo streho?"

"Kdo ste, ne vprašam," odgovori mu Seljan, "dovolj mi je, da ste pomoči potrebni."

"Ali ko bi vedeli, kdo sem, teko da bi mi pomagali. Človeka, kakršen sem jaz, ni smeti pod streho jemati. Ali poznate Zaplotnika?"

"Videl ga nisem."

"Poglejte me! Zdal veste, kdo sem?"

"Bodite, kdor hočete; ranjeni ste, in to kakor je videti, hudo. Ali hočete, da naj vam grem po zdravnik in po gospoda, če se upate sami ostati?"

Bog tudi tako odpusti. Kesam se jih in pokorim se tudi zanje."

"Torej vsaj ne govorite toliko; mirni bodite, morda je pa vendar še kaj upanja."

"Dobro vem, kako mi je; ali mene ni škoda. Pustite mi to veselje, saj ga bo skoraj konec; vsega konec, izgubljen življenje! Vi ste videli dober mož, zato rad s vami govorim. Svet je malo prida, rad ga zapustim, prijatelj."

"Ali imate še kako željo?"

"O pač bi še eno imel, ali te mi ne morete izpolniti. Ena sama človeška duša je na svetu; katero sem zares rad imel, tudi ona je mene rada imela, in vendar sem ji prizadel toliko preglavice in bridkosti! Svojo mater bi še rad imel, prošil bi jo, naj mi odpusti! Da, moram umreti brez nje, brez njenega odpuščanja, to mi je edino hudo, moja največja pokora."

Nato ranjenec malo potihne. Čez nekaj časa zopet izpregovori:

"Prosil bi vas, da mi pojte po mater, ali to ni mogoče, ni mogoče! Po smrti moji pojte k nji; vzemite in izročite ji to; tu je moje povedano, kje prebiva. Recite ji, da sem umrl akasan in spokoren in da sem se nje spominjal v svojih zadnjih trenutkih. Tolikokrat bi bil šel rad k nji, pokleknil pred njo in jo prosil, naj mi odpusti, ali ni dalo; sram me je bilo. Zdal je prepozno! — Čudno, čudno! Pobegniti jim iz ječe, bilo mi je igrača; in vendar ni se mi ljubilo, ali sam ne vem, kako je bilo; ko so me gnali kakor vola v mesnico, prišlo me je nekaj, kar hotel sem in vezi so mi odpale, raztrgane kakor pajčevina, ali snete, sam ne vem. Čudna uganka je človek, prijatelj, čudna uganka; jaz je nisem ugenil. — Zdal umiram u-streljen kakor zver; do vas sem se priplazil; pljuč-a so mi zadeta, težko diham, ali skoraj si počijem; kaj je človeku treba dihati! — Še nekaj, prijatelj, poročite Sodniku, da naj bo pameten; Zaplotnika se mu ni treba več bati, tudi ne, ko bi bil živ: Zaplotnik ni škarijot! — Odpustite, prijatelj, da vas nadlegujem, kaj ne rad! Še enkrat: ne pozabite moje matere! Dajte mi roko! — Tako, zdaj je dobro! Moja moč je pri kraju. Z Bogom!"

Nato se obrne v steno in izdahne.

XXI.

Visoke gore obsejajo prvi žarki jutranjega solnca, njih zlato še poslednji, ko že mrak zagri-nja nizke kraje pod njimi; v ponosni hrast lete strele srditega neba, on je razkačenemu viharju igrača, pritlikavemu grmovju pod njim ni se bati ne strele ne viharja; kar se imenitnega godi v človeškem življenju, vrti se navadno ob imenitnih, visoko stoječih osebah, ostali smo skromni gle-dalec in poslušalec. Ali usodi se včasih zljubi, da si izvoli za središče nenavadnih dogodiljav čisto navadne, proste ljudi, in zanimivo je opazati njih vedenje v takih slučajih; veseli nas, ako vidimo, da njih moči rasto z njihovo nalogo.

Postenemu drvarju Seljanu se ni bilo v vsem dolgem življenju skupaj zgodilo toliko imenitne-ga kakor sedaj v dveh treh dneh; dogodba se mu je vrstila skoraj brez presledka za dogodbu. Zbrati mu je treba vse moči, kar mu jih je bilo v starih možganih, da ni onemogel in omahnil pod silo dogodkov, ki so padali nanj.

Preganjani Zaplotnik je ležal mrtev pod nje-govo streho. Nočni vihar je bil potihnil. Skozi malo okence pomoli glavo; vse mirno; jutranja zarja je zlatila jasno nebo. Že je mladi dan svi-ta skozi okence ter se boril zmagovito z blede svetlobe brleče luči poleg postelje. Kako čudno blede je bilo mrličjevo obličje v tem dvojnem svit-lu!

(Dalje prihodnja.)

SVETOVNE SLAVNE EVROPEJSKE IN AMERIKANSKE AVTOMATIČNE PIŠTOLE IN REVOLVERJI PO NAJNIZJIM UVOZNIŠKIM CENAM!

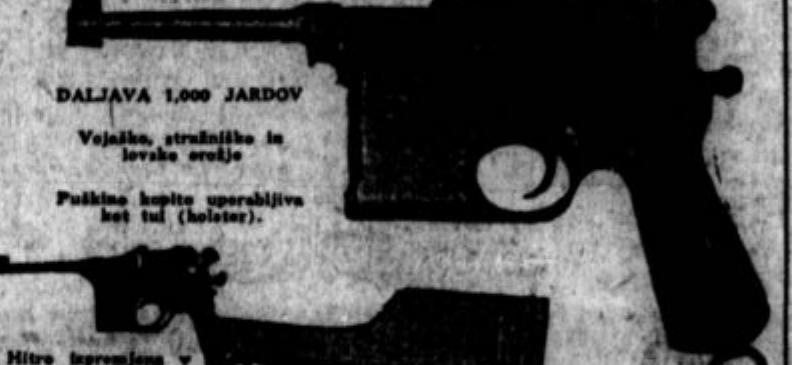
POZOR! Opazujemo vas na široko ponudbo v importiranem orodju — KUPITE SEDAJ, prave stroške brez kvičice.

MAUSERJEVE REPETIRKE — KOMBINIRANE PUSKE IN PIŠTOLE
Oficirski modeli: 8 1/2 palcev dolga cev 10 strelcev

DALJAVNA 1.000 JARDOV

Vojaki, strahotniki in lovski orodja

Puška kopita uporabljiva kot tul (holster).

Hitro izmenljiva karabinka

101 — Nemškega oficirskega modela, 9 mm kalibra (.354) (rabi navadno 9 mm Luger avtomatično pištolo), 8 1/2 palcev, 400 jardov vodljiv naskoček na daljavo, kompletna s lesenim tulakim kopitom, itd.

To orodje je zelo priljubljeno med strelci in se rabi za različne potrebe. Uporabljalo se je kot vojaško orodje (nemški, ruski, italijanski, turški, finski, kitajski, itd.) kot lovsko strahotniško orodje (nemški, strahotniška puška), za streljanje tarče in za lov. Posreduje se opaznja na to, da je to orodje zelo lahko, priročnost, naskoček in varno. Pištola s lesenim ročnikom, vred tehta je 5 1/2 funtov, in dolga s ročnikom vred je 14 palcev. Zelo pripraven je, da se nosi s seboj na lov, ker se lahko vstane v 30 sekundah. Ljubitelji športa jo zelo radi jemljejo s seboj po vsem svetu za lov na jelen, medvede, volkove, divjega prašiča, na musa, itd. V vojni je igrala Mauserjeva velika vlogo snaka kot Lugerjeva avtomatična pištola. Natančnosti, prebitne moči, na daljavo. Šimatra se, da ta pištola nima najdalj in ravnilo največje prebitne moči lamed vseh pištol na svetu, ker nese najdalj do 2.000 jardov.

Kompletno pištola s zavojem itd. \$29.95

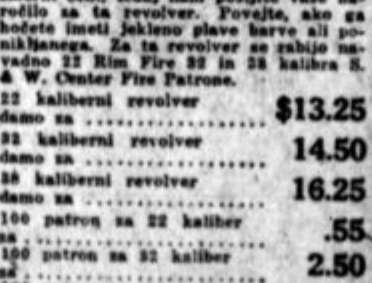
100 — 9 mm patron d. 4.50

NOVA TAJNA SLUŠEBA POSEBNOST
8 palcev cev in mornarsko kopito
Dobro zapadni revolver

106 — Ta revolver, ki ima 5 palcev dolge cev in mornarsko kopito, je najboljši avtomatični revolver za imetovanje patron v 2.50. dravak. Narejen in najboljšega materiala, ki se more dobiti za denar. Orodje je iz najkvalitetnejšega jekla, cev je najboljšega kova in izvrstno risana. Fečica in val del so narejeni in najboljšega kova. Zelo je lahka, pravilno kalibrirana; lahko se rabi za oddajo posameznega strelca, ali se lasti drug za drugim. Opremljen je s varnostnim zapiralom, patentiranim 2. dne 22. maja, 1917. Patrone izpušajo avtomatično, ko se revolver odpre. Jamčimo vam, da bo popolnoma enak kot kade ta slika in poves opisa. Ako želite imeti postanek in priročnost revolverja po smerni cen, tedaj nam pošljite vaše rodilo za ta revolver. Povejte, ako ga hočete imeti jednako glavne barve ali polikromano. Za ta revolver se rabijo navadno 32 Rine Fire 32 in 32 kalibra S. & W. Center Fire Patrone.

32 kalibrni revolver \$13.25
32 kalibrni revolver 14.50
32 kalibrni revolver 16.25
32 kalibrni revolver 16.25
100 patron za 32 kalibr55
100 patron za 32 kalibr 2.50
100 patron za 32 kalibr 3.10

SVETOVNO SLAVNA "MAUSERJEVA" AVTOMATIČNA PIŠTOLA — REPETIRKA

103 — Varna pri uporabi. Strelce lahko opazi s tihomem, kadar opazi v tem, ako je petelin zapet, ali ne. Kadar je zapet, se vidi zadnji del petelina konvencionalno. To je zelo vredno orodje, ker druge pištole tega nimajo in je popolnoma izpraznilo se naprave povzročilo še mnogo nevar.

Magazin 32 kalibra lina prostora za 9 patron in 32 kalibra pa za 6 patron.

32 kalibra pištola, stane \$13.95
32 kalibra pištola, stane 14.95
FOREBNI MAGAZINE 1.75
FOREBNI MAGAZINE 1.75
32 kalibr 1.90
100 — 32 kalibr 2.40

104 — To je najmanjši ločilen revolver, s kratko petelino stalnega 32 kalibra; je krasnega izdelka; avtomatično izpušajo patrone in petelin se lahko polni iz kopita. Nosi se v torbici, ki ima dva zanka. Cena je \$5.75

Kopito, v katerem so vložene 2.00

100 patron 32 kalibr55

kratkih55

IME NASLOV ULICA in št. MESTO DRŽAVA

KAKO NAROČATI

Održite komad iz orodja, katerega želite naročiti, priložite priložite kopijo tega lista in pošljite tudi \$1.00 na račun, kot v polno plačilo. Mi vam pošljemo listino s stroškovno tablico, potem ko prejmete komad, ki ga želite naročiti.

V. A. DANIELS, HICKS BUILDING, SAN ANTONIO, TEXAS.

CEJENI: Prilagam \$1.00 depozit. Prosim pošljite komade, stvar, ki jo želite naročiti, s seznamom, kar se odločite plačati, nato vse to skupno bismo, ter tovarno pošljemo, kakega trdnika, kakor hitro prejmemo blago na dom.

IME NASLOV ULICA in št. MESTO DRŽAVA

NASE JAMSTVO

Mi skrbimo jamstveno vsam komad v tem seznamu, da je pravi, čisto nov in popolnoma enak, kot kažejo na sliki in kot je opisan.

Mi jamstimo, da vse nadzorovane stvari, ki so kupljene pri nas, bodo imeli, kot pričakujete in bo v pravih rok, kakor ste jih naročili.

Ako ste kupili popolnoma zadovoljni s nakupom, lahko nam vrnete ta list in denar in vam bomo vrnilo vaš denar.

V. A. DANIELS, HICKS BUILDING, SAN ANTONIO, TEXAS.

SEFNI MODEL, KALIBER 32 INVO

TIRANA AVTOMATIČNA PIŠTOLA

108 — V odstranljivem magazinu v kopitu se lahko hrani 8 patron. Pištola je dolga 6 1/2 palcev in tehta je 10 oz. Ta pištola je zelo lahka, narejena iz dobre nerjave, čisto nova, naga izdelka in točna. Ima varno zapiralo in popolnoma varno, ako se v sepu.

32 kalibr pištola, stane \$8.75

32 kalibr pištola, stane 9.75

FOREBNI MAGAZINE za 32 kalibr stane 1.50

FOREBNI MAGAZINE za 32 kalibr stane 1.50

100 patron za 32 kalibr 1.90

100 patron za 32 kalibr 2.40

ORIGINALNA NEMAKA "LUGERJEVA" (Parabellum) AVTOMATIČNA PIŠTOLA

30 kalibr (7.65 mm) — 3 1/2 palca

Uporabljiva se po vsem svetu, je zelo majhna in varna.

Najmanjši model, nese 1800 kletok

109 — Lugerjeva avtomatična pištola je zelo majhna, naga, izjemno točna, ima varno zapiralo in popolnoma varno, ako se v sepu.

32 kalibr pištola, stane \$19.50

32 kalibr pištola, stane 3.00

100 — 30 kalibr patron 1.50

Importiran tu iz krasne naga stane 1.50

Lepo kopito iz orodja, ki je lahko snema in prida se Lugerjevo pištolo, da se izpremeni v puško 2.75

32 kalibr, naga, velika klet, naga, gorakova leva, itd.

Cena je 3.00

100 — 30 kalibr patron 1.50

Forebni magazine 3.00